

امنیت فضای مجازی و دفاع الکترونیکی

جلسه سی و سوم
فصل سوم: احکام امنیت فضای مجازی
۹۵/۱۱/۷

قول اول: ربع دینار قول مشهور

قول دوم: خمس دینار از بین متأخرین مرحوم آقای خویی و آیه الله شبیری زنجانی

قول سوم: ثلث دینار: قول آیه فیاض

قول مختار: ثلث دینار

دلیل: هیچ یک از ادله کافی برای اثبات ترجیح یک دسته از روایات بر روایات دیگر نبود
و اقتضای احتیاط قول به اکثر است.

وزن دینار شرعی:

طبق تحقیقی در دائره المعارف ایرانیکا در عهد پیامبر صلی الله علیه و آله از دینارهای ایرانی و رومی استفاده می‌شد.

ولی اولین دینارها به سال ۷۲ هجری واقع شد یعنی زمان خلافت عبدالملک بن مروان و وزنی حدود ۴/۵۵ گرم داشت که از نظر شکل مشابه با سکه‌های قدیمی ایرانی و رومی و از نظر وزن معادل آنها بود.

سپس در همان دوران به سال ۷۷ هجری عبدالملک مروان سکه جدیدی در دنیای اسلام ضرب کرد که وزن آن به ۴/۲۵ گرم تقلیل یافته است.

وزن دینار شرعی:

روی سکه دوم نوشته شده: «بسم الله لا اله الا الله وحده محمد رسول الله» این سکه احتمالاً به سال ۷۲ تا ۷۴ هجری قمری در دمشق ضرب شده است.

a.

Plate XXVII.a. Dinar, probably issued in Damascus 692-94, ANS 1002.1.107.

وزن دینار شرعی:

روی سکه سوم نوشته شده: طرف چپ «لا اله الا الله وحده لا شریک له محمد رسول الله ارسله بالهدی و دین الحق لیظهر علی الدین کله» و طرف سمت راست «قل هو الله احد الله الصمد لم یلد و لم یولد صلی الله علیه و سلم» احتمالاً به سال ۷۷ در دمشق ضرب شده است.

Plate XXVII.b. Dinar, probably issued in Damascus, dated 77/697, ANS 1002.1.406.

وزن دینار شرعی و محاسبه ثلث آن:

بنابر این اگر بخواهیم احتیاط را در مسأله خودمان یعنی حد قطع دست رعایت کنیم و وزن دینار با دینار دوم مروانی محاسبه کنیم و آن را معادل $4/25$ گرم بگیریم. با توجه به این که وزن یک سکه بهار آزادی سکه امامی طرح جدید $= 8/133$ گرم است و الان قیمت آن معادل 1.189 میلیون تومان است بنابر این طبق یک معادله قیمت دینار شرعی تقریباً معادل است با 621 هزار تومان:

(هر گرم طلای مسکوک معادل 146 هزار تومان خواهد بود)

$$(1189000/8.133)*4.25=621327$$

و ثلث آن تقریباً معادل با 207109 تومان است.

و بنابر محاسبه دینار اول مروانی که وزن آن معادل با $4/55$ گرم بوده قیمت دینار شرعی تقریباً معادل با 665185 تومان:

$$(1189000/8.133)*4.55=665185$$

و ثلث آن معادل است با 221728 تومان خواهد بود

وزن دینار شرعی:

بنابر قول مشهور دینار شرعی را نوعاً به ۱۸ نخود تقدیر کرده‌اند. بنابر تقدیر هر نخود به ۱۹۲ سوت (میلی گرم) یک دینار معادل ۳.۴۶ گرم می‌شود. و قیمت یک گرم طلای مسکوک از تقسیم ۱۱۸۹۰۰۰ تومان بر وزن سکه ۸.۱۳۳ معادل ۱۴۶۱۹۵ تومان خواهد شد. چون ربع دینار معادل ۴.۵ نخود و هر نخود ۱۹۲ گرم است بنابر این ربع دینار معادل است با ۸۶۴ گرم و قیمت آن معادل با ۱۲۶۳۱۲ تومان خواهد بود.

وزن دینار شرعی و محاسبه ربع آن:

و این مقدار همانست که در قانون مجازات اسلامی تعیین شده است.

طبق قانون مجازات اسلامی ماده ۲۶۸ سرقت در صورتی دارای حدّ است که چهارده شرط در آن احراز گردد از جمله شرائط این است که مال مسروقه در زمان اخراج از حرز معادل چهار و نیم نخود طلای مسکوک باشد.

ماده ۲۶۹ قانون مجازات اسلامی

ماده ۲۶۹_ سرقت در صورتی موجب حد است که دارای تمام شرایط زیر باشد:

- ۱_ شیء مسروق شرعاً مالیت داشته باشد.
- ۲_ مال مسروق در حرز باشد.
- ۳_ سارق هتک حرز کرده باشد.
- ۴_ سارق مال را از حرز خارج کند.
- ۵_ هتک حرز و سرقت مخفیانه باشد.
- ۶_ سارق پدر یا جد پدری صاحب مال نباشد.
- ۷_ ارزش مال مسروق در زمان اخراج از حرز، معادل چهار و نیم نخود طلای مسکوک باشد.
- ۸_ مال مسروق از اموال دولتی یا عمومی، وقف عام و یا وقف بر جهات عامه نباشد.
- ۹_ سرقت در زمان قحطی صورت نگرفته باشد.
- ۱۰_ صاحب مال از سارق نزد مرجع قضائی شکایت کرده باشد.
- ۱۱_ صاحب مال قبل از اثبات سرقت سارق را نبخشیده باشد.
- ۱۲_ مال مسروق قبل از اثبات سرقت تحت ید مالک قرار نگیرد.
- ۱۳_ مال مسروق قبل از اثبات جرم به ملکیت سارق در نیاید.
- ۱۴_ مال مسروق از اموال سرقت شده یا مغضوب نباشد.

بنابر آنچه گفته شد می‌توان احکام ذیل را بیان داشت:

مسأله: اگر فردی کارت اعتباری دیگری را بدزدد و با کشف رمز یا علم به رمز از حساب آن فرد خرج کند یا پول نقد بردارد آیا حد بر او جاری می‌شود یا خیر؟

بدون شک اگر فقط کارت و رمز را بدزدد حد بر او جاری نیست چون مال مسروقه به اندازه نصاب نیست.

بنابر آنچه گفته شد می‌توان احکام ذیل را بیان داشت:

مسأله: اگر فردی کارت اعتباری دیگری را بدزدد و با کشف رمز یا علم به رمز از حساب آن فرد خرج کند یا پول نقد بردارد آیا حد بر او جاری می‌شود یا خیر؟

و همین طور اگر به صورت زورگیری کارت و رمز را دریافت کرده باشد. چون در آن حال بخشی از فعل به صورت زورگیری بوده و لذا طبق روایات حد بر آن فعل جاری نمی‌شود هرچند بخشی از فعل نیز به صورت سرقت است یعنی بدون زورگیری انجام می‌شود ولی در آن حال که بدون زورگیری پولی را برمی‌دارد مال در حرز نیست.

مثل کسی که کلید خانه کسی را به زور بگیرد و سپس در زمان دیگری بدون اطلاع مالک با کلید وارد خانه شود که حد بر او جاری نیست. چون دزدی کلید که به حد نصاب نمی‌رسد مگر در موارد نادر و در حالی که کلید در دست دارد، دزدی از منزل هم دزدی از محلی است که حرز ندارد چون کلیدش را در اختیار دارد. مثل سرقت از جیب رویی که گفتیم حد جاری نیست. مگر این که کلید را نیز مخفیانه به سرقت برده باشد.

بنابر این وقتی حد جاری می‌شود که هم هتک حرز (دزدی کلید) و هم خود سرقت (از خانه) مخفیانه و بدون زورگیری انجام شده باشد.

آية الله موسوی اردبیلی (ره) نیز این فتوا را تأیید کرده‌اند.

المطلب الثالث: في فتح الرموز و الشّفرة من الأجهزة الإلكترونية قد ذكرنا في المطلب السابق أنّ تطبيق معنى الحرز على المصاديق موكول إلى نظر العرف و ذلك يختلف باختلاف الأشياء، و على هذا فيكون جعل الرموز و الشفرة للأجهزة الإلكترونية حرزاً لما فيها من حساب ودائع الأشخاص و المعلومات المهمّة القيّمة، فإذا فتح شخص الرموز المجعولة لتلك الودائع و المعلومات بأيّ وسيلة كانت و أخذ من حساب الأشخاص الحقيقيّة أو الحقوقيّة النقود المودعة في البنك و سائر المؤسّسات أو نقلها لنفسه أو لشخص آخر من الحساب، فحكمه حكم السرقة من الحرز، كما أنّ الأمر كذلك لو سرق البطاقات الاعتباريّة الإلكترونيّة و فتح شفرتها و أخذ بسببها نقود صاحبها من المؤسّسات التي كانت الأموال وديعة عندها أو من الأجهزة الإلكترونيّة المنصوبة في الأماكن الخاصّة، من دون فرق بين أن تكون سرقة تلك البطاقات من الحرز كأن يسرقها من الصندوق المقفل في دار صاحبها أو سرقها من غير الحرز، و هذا نظير سرقة مفتاح البيت و فتح بابه و أخذ ما فيه من الأموال حيث تقطع يد السارق بها مع توقّر سائر الشرائط، سواء سرق المفتاح من الحرز أو من غيره.

شّفره به فتح شين به معنای کارد و تیغ درشت است ولی در اینجا به معنای دیگر یعنی رمزی که مردم برای تفاهم سری بین خود قرار می‌دهند بکار رفته است.
(المعانی)

سؤال دوم این است که اگر کسی کارت اعتباری دیگری را به سرقت ببرد و به دیگری بدهد و او هم با علم به سرقتی بودن کارت مبلغی بیش از نصاب را از حساب صاحب کارت بردارد آیا نفر اول سارق محسوب می‌شود یا نفر دوم یا این که هر کدام سرقت مستقلی انجام داده‌اند. در فرض سؤال آیا سرقت حدی است یا تعزیری و آیا دستگاه عابر بانک حرز محسوب می‌شود؟

در اینجا دو فتوای متعارض وجود دارد در فتوای اول آمده است:

در مفروض سؤال حد سرقت بر فرد اول جاری نیست؛ ولی مستحق تعزیر مناسب حسب مورد است. اما سرقت مال بر عمل فرد دوم صادق است و بعید نیست که حرز بر دستگاه عابر بانک صادق باشد و پول هم که در ابتدا متعلق به بانک بوده ولی به هنگام استفاده از کارت مال متعلق به صاحب کارت می‌شود بنابراین در فرض وجود سایر شرایط حد سرقت استحقاق مجازات حدی بعید نیست

اگر کسی کارت عابر بانک دیگری را و پول بگیرد بر او صدق سارق می‌کند و اما بر دومی نه کارت در حرز او بوده نه پول، پس حد سرقت جاری نمی‌شود بر هیچ کدام.

والحمد لله رب العالمين